

Lecture

**BEST
SELLER**
พิมพ์ครั้งที่ 5

สรุปเข้ม สังคม ม.ต้น

ฉบับปรับปรุง

สรุปเนื้อหาสไตล่เลกเชอร์ สีสันสดใส อ่านง่าย เข้าใจไว
ครอบคลุมทุกเรื่องสำคัญของวิชาสังคม ม.ต้น

กองบรรณาธิการ

((สารบัญ))

1. ภูมิศาสตร์

- ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	10
- ภูมิศาสตร์อาเซียน	14
- ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย	16
- ภูมิศาสตร์ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	21
- ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป	25
- ภูมิศาสตร์ทวีปแอฟริกา	30
- ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ	35
- ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้	40
- ภัยธรรมชาติและการระวังภัย	44

2. ประวัติศาสตร์

- อาณาจักรสุโขทัย	58
- อาณาจักรอยุธยา	64
- อาณาจักรธนบุรี	71
- สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	74
- สมัยปรับปรุงและปฏิรูปประเทศ	78
- อารยธรรมจีน	83
- อารยธรรมอินเดีย	86
- อารยธรรมเมโสโปเตเมีย	88
- ประวัติศาสตร์ทวีปยุโรป	89
- ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ	94
- ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้	95
- ประวัติศาสตร์ทวีปแอฟริกา	96
- ประวัติศาสตร์ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	97
- ความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน	98
- ความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน	102

3. ศาสนาและวัฒนธรรม

- ศาสนา	107
- วัฒนธรรมไทย	124
- วัฒนธรรมสากล	127

4. นักการเมือง

- รัฐศาสตร์	134
- ประชาธิปไตย	136
- เผด็จการ	139
- ระบบการเมืองการปกครองของไทย	141
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	143
- กฎหมาย	143
- กฎหมายแบ่งและพาณิชย์	144
- กฎหมายอาญา	147

5. อาเซียน

- ประเทศสมาชิกอาเซียน	152
- อาเซียน	155
- ประชาคมอาเซียน	158

6. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

- สถาบันทางการเงิน	172
- การผลิตสินค้าและบริการ	176
- ระบบเศรษฐกิจ	178
- ตลาดในระบบเศรษฐกิจ	183
- เศรษฐกิจของประเทศไทย	185
- เศรษฐกิจพอเพียง	194
- การค้าระหว่างประเทศ	197

ภูมิศาสตร์

- ☐ ภูมิศาสตร์ประเทศไทย
- ☐ ภูมิศาสตร์อาเซียน
- ☐ ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย
- ☐ ภูมิศาสตร์ทวีปออสเตรเลีย
และโอเชียเนีย
- ☐ ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป
- ☐ ภูมิศาสตร์ทวีปแอฟริกา
- ☐ ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ
- ☐ ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้
- ☐ ภัยธรรมชาติและการระวังภัย

ภูมิศาสตร์ (Geography)

- ▶ คำว่า Geography มีรากศัพท์จากภาษากรีกโบราณ (geographia) geo แปลว่า โลก และ graphia แปลว่า การเขียนหรือการจดบันทึก ดังนั้น ภูมิศาสตร์จึงเป็นการบันทึกสิ่งที่ปรากฏอยู่บนพื้นผิวโลก ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมของโลก โดยครอบคลุมถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบนโลก

ศาสตร์ที่ว่าด้วยการจัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ตลอดจนองค์ประกอบด้านสังคมมนุษย์

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

เป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาสิ่งที่อยู่บนพื้นผิวของโลก เช่น

- ▶ ลูกโลกจำลอง (Globe)
- ▶ แผนที่ (Map)
- ▶ เข็มทิศ (Compass)
- ▶ รูปถ่ายทางอากาศ (Aerial Photograph)
- ▶ ภาพจากดาวเทียม (Satellite Image)
- ▶ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ เช่น ระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS: Global Positioning System)

- **เส้นเมริเดียน (Meridian)** ลากจากขั้วโลกเหนือไปยังขั้วโลกใต้
- **เส้นศูนย์สูตร (Equator)** แบ่งซีกโลกเหนือออกจากซีกโลกใต้เป็นสองซีกเท่าๆ กัน
- **เส้นขนานละติจูด (Parallel of Latitude)** เป็นเส้นแบ่งเขตภูมิอากาศของโลก ได้แก่ เขตร้อน เขตอบอุ่น และเขตหนาว ซึ่งจะขนานกับเส้นศูนย์สูตรทุกเส้น
- **นิกัฒทางภูมิศาสตร์** เป็นนิกัฒจุดที่เส้นเมริเดียนและเส้นขนานตัดกัน
 - > **นิกัฒบนเส้นเมริเดียน เรียก ลองจิจูด**
 - > **นิกัฒบนเส้นขนาน เรียก ละติจูด**
- **ละติจูด (Latitude)** เส้นนอน บอกเขตอากาศของโลก
- **ลองจิจูด (Longitude)** เส้นตั้ง บอกเวลา

การแบ่งเขตเวลาของโลก

- ▶ เส้นเมริเดียน กำหนดเขตเวลา ทุกๆ 15 องศา เวลาจะต่างกัน = 1 ชั่วโมง
- ▶ เส้นเมริเดียนที่ 180 องศา (ลองจิจูดที่ 180 องศา) เป็นเส้นแบ่งเขตวันสากล (IDL: International Date Line)
- ▶ เขตเวลามาตรฐาน มีทั้งหมด 24 เขตเวลาทั่วโลก ห่างช่วงละ 15 องศา ทั้งด้านทิศตะวันออกและตะวันตก
- ▶ เส้นเมริเดียนแรก (Prime Meridian) คือ เส้นศูนย์องศา (0 องศา) ลากผ่านตำบลกรีนวิช กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ถือเป็น เวลามาตรฐานกรีนวิช (GMT: Greenwich Mean Time)
- ▶ เวลามาตรฐานไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา อินโดนีเซีย (เฉพาะเกาะสุมาตรา ชวา และบางส่วนของเกาะบอร์เนียว) ใช้เวลามาตรฐานเดียวกัน แต่ประเทศรัสเซียมี 11 เขตเวลา ประเทศอเมริกามี 6 เขตเวลา ประเทศออสเตรเลียมี 3 เขตเวลา เป็นต้น

การแบ่งเขตภูมิอากาศแบบเคิปปิน

ดร. วลาดิเมียร์ เคิปปิน นักภูมิศาสตร์และนักษศาสตร์ชาวเยอรมัน ได้แบ่งเขตภูมิอากาศแบบเคิปปินไว้ 5 กลุ่ม + 1 กลุ่ม โดยพิจารณาจาก 3 ปัจจัย ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิเฉลี่ยของพื้นที่ นัชนวรรณธรรมชาติ

ภูมิอากาศหลัก	หลักการพิจารณา	ภูมิอากาศรอง
A ภูมิอากาศเขตร้อน (Tropical Climates)	> อากาศร้อนชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยสูงกว่า 18°C ไม่มีฤดูหนาว > ปริมาณหยาดน้ำฟ้าที่ตกลงมาสูงกว่าการระเหยของน้ำ	> Af = แบบป่าดิบชื้น > Am = แบบมรสุมเขตร้อน > Aw = แบบทุ่งหญ้าสะวันนา
B ภูมิอากาศเขตแห้งแล้ง (Dry Climates)	> อากาศแห้งแล้ง กลางวันและกลางคืนมีอุณหภูมิต่างกันมาก > ปริมาณหยาดน้ำฟ้าที่ตกลงมาต่ำกว่าการระเหยของน้ำ บางปีอาจไม่มีฝนตกเลย	> Bw = แบบทะเลทราย > Bs = แบบกึ่งทะเลทราย

ภูมิอากาศหลัก	หลักการพิจารณา	ภูมิอากาศรอง
C ภูมิอากาศเขตอบอุ่น (Warm Temperate Climates)	อุณหภูมิของเดือนที่หนาวที่สุด ต่ำกว่า 18°C และสูงกว่า -3°C มีฝนตกน้อย	> Cw = แบบอบอุ่นชื้นและ แห้งแล้งในฤดูหนาว > Cf = แบบอบอุ่นชื้น > Cs = แบบเมดิเตอร์เรเนียน
D ภูมิอากาศแบบชื้น ภาคพื้นทวีป (Microthermal Climates)	อุณหภูมิเฉลี่ยของเดือนที่อบอุ่นที่สุด ไม่ต่ำกว่า 10°C อุณหภูมิเฉลี่ยของ เดือนที่หนาวที่สุดต่ำกว่า -3°C	> Df = แบบหนาวชื้นตลอดปี (Dfd : แบบไทกา) > Dw = แบบกึ่งอาร์กติก
E ภูมิอากาศขั้วโลก (Polar Climates)	> อากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี > พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่เหนือเส้น อาร์กติกเซอร์เคิล (66.5°N) ขึ้นไป และใต้เส้นแอนตาร์กติกเซอร์เคิล (66.5°S) ลงมา	> ET = แบบทุนดรา > EF = แบบทุ่งน้ำแข็งหรือ แบบขั้วโลก
H ภูมิอากาศแถบภูเขาสูง (Highland Climates)	อุณหภูมิ ปริมาณฝน และพืชพรรณ ธรรมชาติ เปลี่ยนแปลงไปตามระดับ ความสูงของพื้นที่	-

เชื้อชาติหลัก

มองโกลอยด์ (Mongoloid)

- ▶ รูปร่างสันทนต์ ผิวเหลือง ศีรษะกลม เส้นผม
สีดำเหยียดตรง โหนกแก้มสูง จมูกไม่โด่ง
ริมฝีปากไม่หนา มักพบในเอเชียตะวันออก

คอเคซอยด์ (Caucasoid)

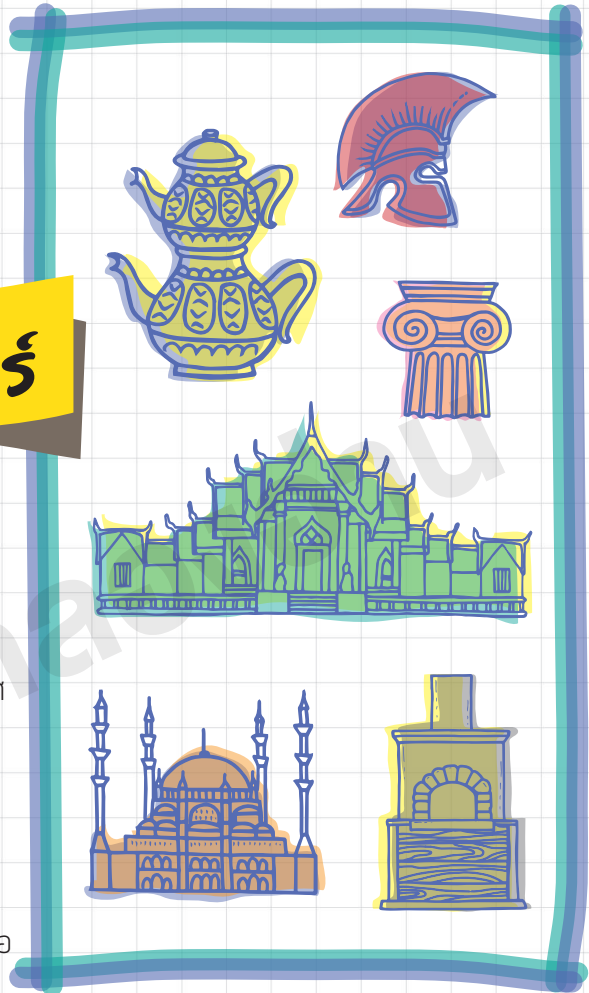
- ▶ รูปร่างสูงใหญ่ ผิวขาว เส้นผมสีอ่อน จมูกโด่ง
ริมฝีปากบาง มักพบในทวีปยุโรป

นิกรอยด์ (Negriod)

- ▶ รูปร่างสันทนต์ สูงใหญ่ในบางกลุ่ม ผิวดำ
กะโหลกศีรษะแคบ เส้นผมหยิกขด
จมูกกว้างและแฟบ ริมฝีปากหนา มักพบใน
ทวีปแอฟริกา

ประวัติศาสตร์

- ☐ อาณาจักรสุโขทัย
- ☐ อาณาจักรอยุธยา
- ☐ อาณาจักรธนบุรี
- ☐ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
- ☐ สมัยปรับปรุงและปฏิรูปประเทศ
- ☐ อารยธรรมจีน
- ☐ อารยธรรมอินเดีย
- ☐ อารยธรรมเมโสโปเตเมีย
- ☐ ประวัติศาสตร์ทวีปยุโรป
- ☐ ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ
- ☐ ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้
- ☐ ประวัติศาสตร์ทวีปแอฟริกา
- ☐ ประวัติศาสตร์ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย
- ☐ ความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน
- ☐ ความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน

เวลาและช่วงเวลา

- ▶ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
- ▶ **ความสำคัญ**
 - เพื่อให้รู้ว่าเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้น/สิ้นสุดในเวลาใด ช่วงเวลาไหน เกิดขึ้นมานานเท่าไร เกิดขึ้นก่อนหรือหลังเมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์อื่นๆ
 - บอกให้รู้ถึงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์ ทำให้เข้าใจและวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ในประวัติศาสตร์ได้ดีขึ้น

การนับและเปรียบเทียบประวัติศาสตร์

ปี	รายละเอียด
คริสต์ศักราช (ค.ศ.)	เริ่มนับตั้งแต่ปีที่พระเยซูประสูติเป็น ค.ศ. 1 ใช้ในศาสนาคริสต์ > คริสต์ศักราช/ค.ศ./A.D. > ก่อนคริสต์ศักราช/ก่อน ค.ศ./B.C.
ฮิจเราะห์ศักราช (ฮ.ศ.)	เริ่มนับตั้งแต่ปีที่ท่านบิหมุฮัมมัดทำฮิจเราะห์/อพยพจากเมืองเมกกะไปเมืองมะดีนะฮ์ ใช้ในชาวมุสลิม
พุทธศักราช (พ.ศ.)	เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว 1 ปี จึงเริ่มนับ พ.ศ. 1 ใช้ในศาสนาพุทธ
มหาศักราช (ม.ศ.)	เริ่มนับจากปีขึ้นครองราชย์ของพระเจ้ากนิษกะ แห่งราชวงศ์กุษาณะ ผู้ครองแคว้นคันธาระของอินเดีย โดยถ้าเทียบกับปีพุทธศักราชแล้ว มหาศักราชจะเริ่มนับหลังพุทธศักราช 621 ปี พบมากในศิลาจารึกสุโขทัย
จุลศักราช (จ.ศ.)	> เริ่มใช้ในสมัยอาณาจักรนพบุรีศรีนครนิพนธ์ โดยภายหลังที่บุปผะอรหันต์ลาลึกษาออกมาเป็นกษัตริย์ครองนมา นมาจึงเริ่มใช้จุลศักราชเป็นศักราชประจำชาติตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา > จุลศักราชตั้งขึ้นเมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว 1,181 ปี ดังนั้น จุลศักราชที่ 1 จึงตรงกับปี พ.ศ. 1181 หรือเริ่มนับหลังจากพุทธศักราชไปแล้ว 1,181 ปี

ปี	รายละเอียด
จุลศักราช (จ.ศ.)	> พบมากในศิลาจารึก นางสาวดารต่างๆ ทั้งของล้านนา สุโขทัย อโยธยา และรัตนโกสินทร์ตอนต้น
รัตนโกสินทรศก (ร.ศ.)	เริ่มนับปีที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนากรุงเทพมหานครขึ้นเป็นราชธานี เมื่อ พ.ศ. 2325 เป็น ร.ศ. 1 โดยเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2432 และเลิกใช้เมื่อ พ.ศ. 2455 (ยกเลิกในสมัยรัชกาลที่ 6)

การเปรียบเทียบศักราช

พ.ศ. เป็น ค.ศ. = พ.ศ. - 543

พ.ศ. เป็น ฮ.ศ. = พ.ศ. - 1122

ค.ศ. เป็น พ.ศ. = ค.ศ. + 543

ฮ.ศ. เป็น พ.ศ. = ฮ.ศ. + 1122

การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

1. แบ่งตามยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ยังไม่มีการประดิษฐ์ตัวอักษร แต่ใช้การตีความจากหลักฐานทางโบราณคดีต่างๆ

แบ่งตามวิวัฒนาการการทำเครื่องมือเครื่องใช้ แบ่งเป็น 2 ยุค คือ

ยุคหิน	ยุคหินเก่า มนุษย์อยู่ในถ้ำ หาวอาหารโดยวิธีการล่าสัตว์ ใช้เครื่องมือหินแบบหยาบ และมีการเขียนถ้ำตามผนัง
	ยุคหินกลาง เริ่มมีเครื่องปั้นดินเผา และมีเครื่องมือหินที่มีความประณีต ใช้วิธีกะเทาะผิวด้านข้างออกทำให้เกิดความคม

ยุคหิน	ยุคหินใหม่ มนุษย์ตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัยถาวร มีการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทำเครื่องมือหินขัด ฝนหินให้เป็นรูปร่างลักษณะต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยมากขึ้น มีการทำเครื่องปั้นดินเผาโดยใช้ไฟเผา และมีการทำเครื่องประดับ
ยุคโลหะ	ยุคสำริด อยู่เป็นชุมชนใหญ่ขึ้น รู้จักปลูกข้าว ทำการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ รู้จักเอาแร่หรือโลหะมาทำสำริดเป็นเครื่องประดับ และนำเหล็กมาหล่อเป็นเครื่องมือเครื่องใช้
	ยุคเหล็ก ยุคเหล็กหรือยุคโลหะเป็นยุคที่มีความเจริญมากขึ้น มีการติดต่อค้าขาย รับอารยธรรมจากต่างแดน ซึ่งแต่ละที่จะมีความเจริญแตกต่างกันไป มีการนำเหล็กมาพัฒนาเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพมากขึ้น

แบ่งตามลักษณะการดำรงชีวิตของคน

ยุคล่าสัตว์	อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์และเก็บของป่า
ยุคสังคมเกษตรกรรม	เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานเป็นหมู่บ้าน รู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
ยุคสังคมเมือง	สังคมซับซ้อนมากขึ้น มีการแบ่งหน้าที่กันทำเรื่องต่างๆ มีการสร้างเมืองและค้าขาย

สมัยประวัติศาสตร์ นิยมแบ่งสมัยดังนี้

ประวัติศาสตร์ สมัยโบราณ	> แต่ละประเทศเริ่มและสิ้นสุดไม่พร้อมกัน > ในประวัติศาสตร์สากล เริ่มต้นตั้งแต่<u>อารยธรรมเมโสโปเตเมีย</u> > สิ้นสุดเมื่อกรุงโรมของอาณาจักรโรมันถูกผนวกอนารยชนตีแตก
ประวัติศาสตร์ สมัยกลาง	> เริ่มหลังกรุงโรมแตกไปจนถึง<u>นวกเติร์กที่นับถือศาสนาอิสลามเข้ามาตีกรุง</u> > อารยธรรมหยุดชะงักในช่วงแรก และมีการเปลี่ยนแปลงในครึ่งหลัง
ประวัติศาสตร์ สมัยใหม่	> เริ่มในช่วงฟื้นฟูศิลปวิทยาการไปจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 > มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน<u>ศาสนา การปกครอง และเศรษฐกิจ</u> > แสวงหาดินแดนใหม่มาเป็นอาณานิคม
ประวัติศาสตร์ ร่วมสมัย	> หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน > มีความเจริญก้าวหน้าและมี<u>การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว</u>

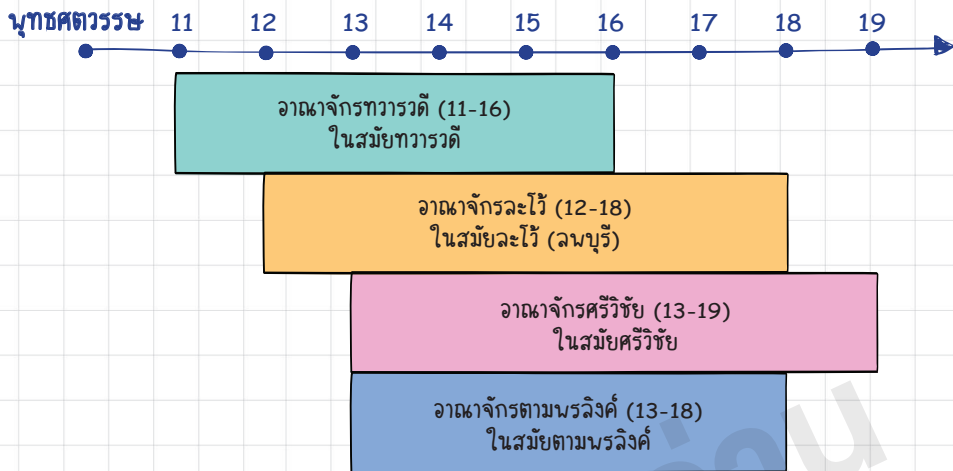
2. การแบ่งช่วงเวลาตามแบบไทย

1. แบ่งตามสมัย

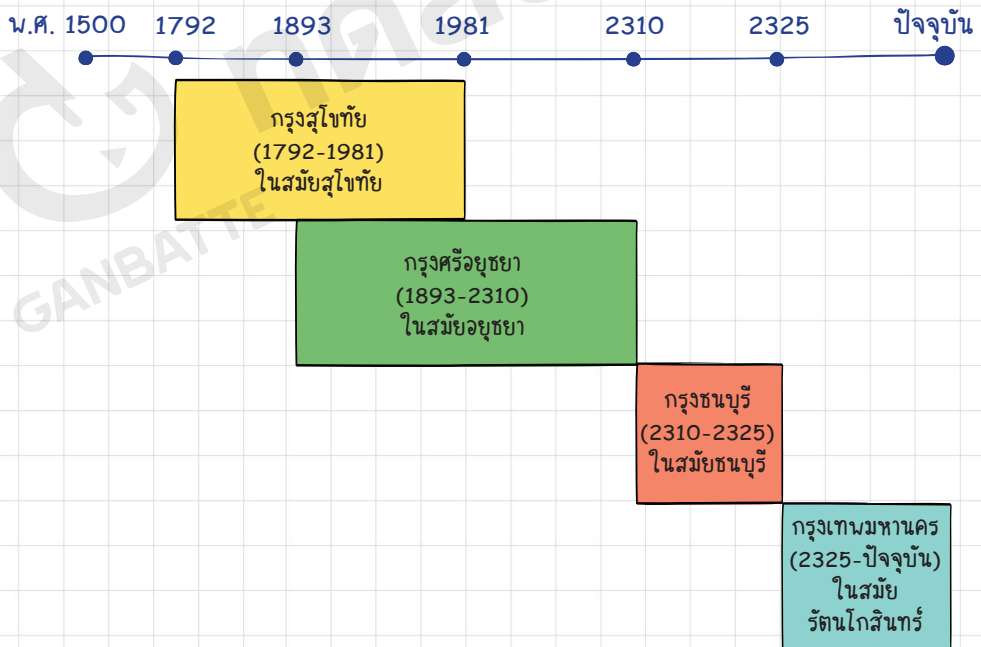
สมัยก่อนประวัติศาสตร์	> ยุคหิน > ยุคหินเก่า ยุคหินกลาง ยุคหินใหม่ > ยุคโลหะ > ยุคสำริด ยุคเหล็ก
สมัยประวัติศาสตร์	> เริ่มนับตั้งแต่มี<u>การจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร</u>

2. แบ่งตามอาณาจักร

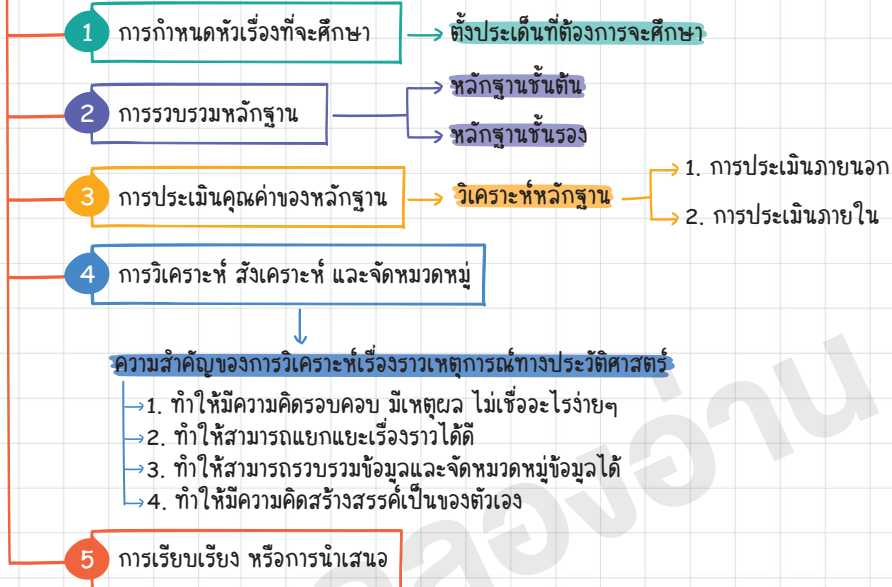
ก่อนมีอาณาจักรสุโขทัย น.ศ. 1792

3. แบ่งตามราชธานี

วิธีการทางประวัติศาสตร์

ลักษณะ ประเภท และแหล่งที่มาของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย

- ▶ ไทยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นลายลักษณ์อักษรไม่ค่อยสมบูรณ์ เพราะคนไทยไม่ค่อยชอบจดบันทึก และสภาพภูมิอากาศร้อนชื้นมีผลต่อหลักฐาน

ประเภทของหลักฐาน

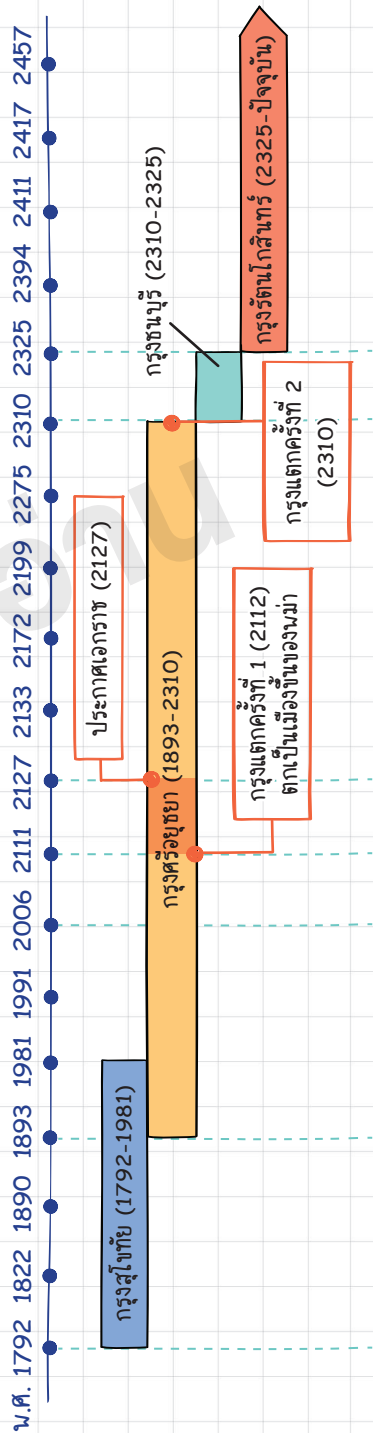
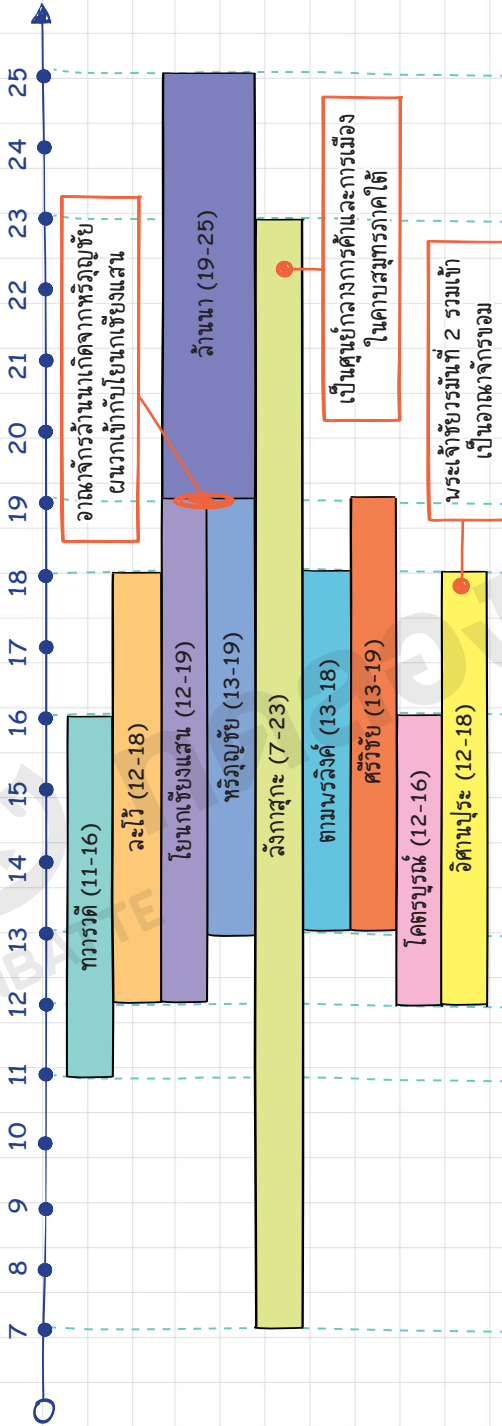
1. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำนาน จดหมายเหตุ จารึก นงสาวดาร บันทึกของชาวต่างชาติ เอกสารทางราชการ
2. หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งโบราณคดี ผลงานศิลปะ เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้

ชั้นของหลักฐาน

1. หลักฐานชั้นต้น (หลักฐานปฐมภูมิ) : เกิดจากผู้ที่พบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ (เป็นหลักฐานร่วมสมัย)
2. หลักฐานชั้นรอง (หลักฐานทุติยภูมิ) : เกิดจากนักประวัติศาสตร์ใช้หลักฐานชั้นต้นมาเรียบเรียงใหม่

อาณาจักรโบราณในดินแดนไทยโบราณ

พุทธศตวรรษ

ศาสนาและวัฒนธรรม

- ☐ ศาสนา
- ☐ วัฒนธรรมไทย
- ☐ วัฒนธรรมสากล

ศาสนา

ศาสนา คือ หลักคำสอนอันเป็นที่นึ่งทางใจของมนุษย์ สอนให้คน ทำความดี ละเว้นความชั่ว โดยเกิดขึ้นจากความไม่รู้ และความกลัว

ประเภทของศาสนา

เทวนิยม

- ▶ ศาสนาที่ นับถือพระเจ้า เชื่อว่ามีพระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่เหนือกว่าเทพเจ้าทั้งหลาย

เอกเทวนิยม เชื่อว่า พระเจ้าสูงสุดมีองค์เดียว
เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาไซโรัสเตอร์

พหุเทวนิยม เชื่อว่า พระเจ้าสูงสุดมีหลายองค์
เช่น ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาไซโรัสเตอร์ ถือกำเนิดที่ประเทศอิหร่าน จึงเป็นปรัชญาและศาสนาของชาวอิหร่านในอดีต

อเทวนิยม

- ▶ ไม่เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกและสรรพสิ่งในโลก เชื่อว่าทุกอย่างเกิดขึ้นตาม เหตุและผล เช่น ศาสนานูตล ศาสนาเซน

องค์ประกอบของศาสนา

ศาสนา

- ▶ คือ ผู้ก่อตั้งศาสนา

สาวก

- ▶ คือ ผู้เผยแผ่หรือผู้ปฏิบัติ

นิชักรม

- ▶ คือ รูปแบบการปฏิบัติที่แต่ละศาสนากำหนดขึ้น

คัมภีร์

- ▶ คือ หลักธรรมคำสั่งสอน

ศาสนสถาน

- ▶ คือ สถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา

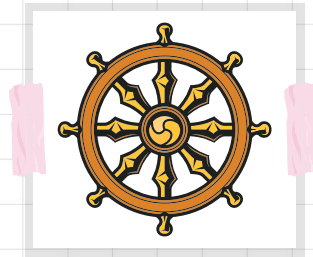
สัญลักษณ์

- ▶ คือ เครื่องหมายแทนศาสนานั้นๆ

	นุทธ	คริสต์	อิสลาม	นราหณธ์-ฮินดู
พระเจ้า/ เทวนเจ้า	-	นระยาร์เวห์	อัลลอฮ์	นราหณธ์ = นระนรหณ ฮินดู = นระตรัมรติ
ศาสนา	นระนุทธเจ้า	นระเยซู	นบีมุฮัมมัด	-
แหล่งกำเนิด	อินเดีย	อิสราเอลและ ปาเลสไตน์	คาบสมุทร อาหรับ	อินเดีย
คัมภีร์	นระไตรปิฎก	ไบเบิล	อัลกุรอาน	นระเวา
นักบวช	ภิกษุ ภิกษุณี	บาทหลวง	-	นราหณธ์
ศาสนสถาน	วัด	โบสถ์	สุเหร่า/มัสยิด	เทวสถาน
หลักธรรม สำคัญ	อริยสัจ 4	หลักตรีเอกานุภาพ และความรัก	ปฏิบัติ 5 ศรัทธา 6	อาศรม 4
เป้าหมาย สูงสุด	นิพพาน	การเข้าไปสู่ อาณาจักรของ พระเจ้า	ไปอยู่กับ อัลลอฮ์	บรรรลุโมกษะ
สัญลักษณ์	ธรรมจักร	ไม้กางเขน	นระจันทร์เสี้ยว และมีดาวอยู่ ระหว่างเสี้ยว	โอม

ศาสนาพุทธ

- ▶ เป็นศาสนาแบบ เทวนิยม
- ▶ ศาสดา คือ พระนุทเจ้า
- ▶ แหล่งกำเนิด คือ ชมนุกาวิป (ปัจจุบันคือประเทศอินเดีย)
- ▶ คัมภีร์สำคัญ คือ พระไตรปิฎก
- ▶ หลักธรรมสำคัญ คือ อริยสัจ 4
- ▶ เป้าหมายสูงสุด คือ นิพพาน
- ▶ นิกาย

ธรรมจักร
สัญลักษณ์ประจำศาสนาพุทธ

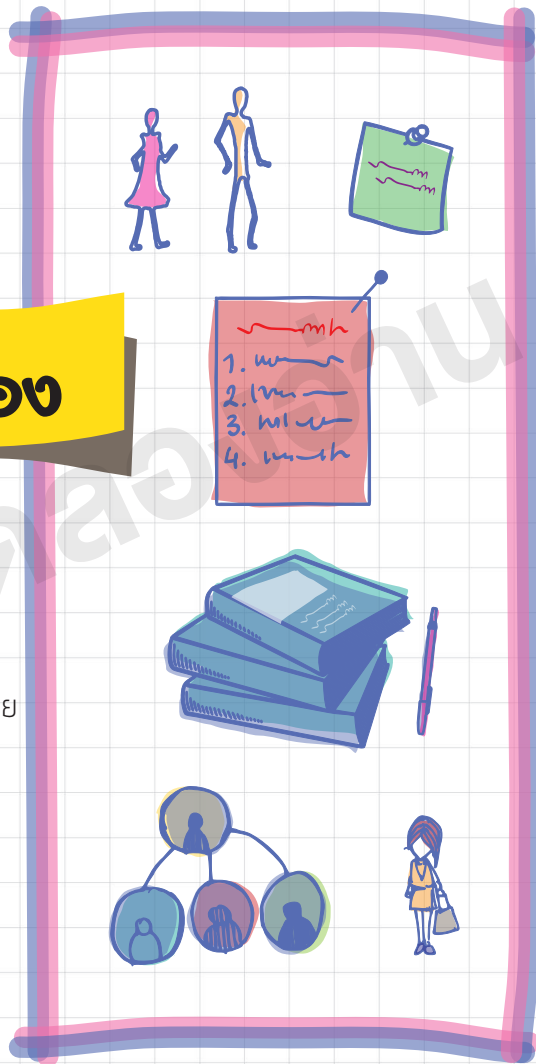
นิกายเถรวาท	นิกายมหายาน
- มุ่งสอนให้ปฏิบัติเนืองนิตย์กิเลสของตนเอง โดยยึดถือ <u>คำสั่งสอนของพระนุทเจ้าและพระไตรปิฎกเป็นสิ่งสำคัญ</u> - ห้ามเปลี่ยนแปลงแก้ไขพระธรรมวินัยอย่างเด็ดขาด - ประเทศที่นับถือ เช่น ศรีลังกา พม่า ลาว ไทย กัมพูชา	- มีหลักปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ณาประชาชนให้ข้ามวิฏสงสาร <u>เน้นการสร้างบารมีแล้วสำเร็จเป็นพระโพธิสัตว์</u> - แก้ไขคำสอนในพระนุทศาสนาให้ผันแปรไปตามลำดับได้ - ประเทศที่นับถือ เช่น ทิเบต จีน มองโกเลีย ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม

นุทประวัติ

- ▶ พระนุทเจ้ามีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของ พระเจ้าสุทโธทนะ (กษัตริย์ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์) กับ พระนางสิริมหามายา
- ▶ เจ้าชายสิทธัตถะ (แปลว่า ผู้สำเร็จในสิ่งที่ประสงค์) ประสูติเมื่อวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ที่สวนลุมพินีวัน หลังจากนั้น 7 วัน พระมารดาก็สวรรคต พระนางปชาบดีโคตมี (น้องสาวของพระนางสิริมหามายา) จึงเป็นผู้เลี้ยงดู

หน้าที่พลเมือง

- รัฐศาสตร์
- ประชาธิปไตย
- เพื่อดิจการ
- การเมืองการปกครองของไทย
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- กฎหมาย
- กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- กฎหมายอาญา

สังคม

คือ กลุ่มคนอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป มาอาศัยอยู่ร่วมกันในบริเวณหนึ่งที่มี อาณาเขตชัดเจน ซึ่งคนเหล่านี้จะมีปฏิสัมพันธ์กันภายใต้ระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียม ทุกสังคมจะมีกลุ่มสังคมและสถาบันทางสังคมที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของโครงสร้างทางสังคม

อริสโตเติล ได้กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” มนุษย์จะมีชีวิตโดยอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า มีความเกี่ยวข้องกันและกัน และมีความสัมพันธ์กันในหมู่มวลสมาชิก

สถานภาพ

คือ ตำแหน่งทางสังคมที่ตัวบุคคลได้รับ แบ่งเป็น 2 ประเภท

- สถานภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
- สถานภาพที่ได้มาด้วยการใช้ความรู้ความสามารถของบุคคล ซึ่งจะได้มาภายหลัง

บทบาท

คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพที่ได้รับ ซึ่งในตัวบุคคลอาจมีหลายบทบาท เช่น เป็นนักเรียนและเป็นลูก

หน้าที่

คือ ภาระหรือความรับผิดชอบของบุคคลที่ต้องปฏิบัติ

สิทธิ

คือ อำนาจอันชอบธรรม เป็นสิ่งที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองบุคคล

เสรีภาพ

คือ อิสระในการทำอะไรก็ตามโดยที่จะไม่ตกอยู่ในอำนาจของใคร แต่ต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีในสังคม

วิถีประชา

คือ สิ่งที่สมาชิกปฏิบัติสืบต่อกันมา และเป็นที่ยอมรับในสังคม ไม่จำเป็นต้องทำตาม เพราะไม่มีบทลงโทษรุนแรง

สิทธิ

มนุษยชน

คือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนจะมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

รัฐศาสตร์

รัฐศาสตร์ (Political Science)

Political = การเมือง

Science = วิทยาศาสตร์-ศาสตร์แขนงหนึ่ง

รัฐศาสตร์ คือ ศาสตร์แขนงหนึ่งที่เกี่ยวเนื่องกับ สังคม การเมือง การปกครอง

รัฐ

เป็นชุมชนทางการเมือง ประกอบไปด้วย

- ▶ มีอาณาเขตที่แน่นอน
- ▶ มีประชากรอาศัยอยู่
- ▶ มีรัฐบาลเป็นของตัวเอง
- ▶ มีอำนาจอธิปไตย

รูปแบบของรัฐ

รัฐเดี่ยว

- มี รัฐบาลและรัฐสภาเดี่ยว ใช้ อำนาจอธิปไตย ปกครองดินแดนทั้งหมด แต่อาจมีการกระจายอำนาจให้แต่ละท้องถิ่นได้บริหารท้องถิ่นตามที่รัฐบาลเห็นชอบ
- ประเทศไม่ใหญ่มาก
- ประชากรไม่แตกต่างกัน
- เช่น สเปน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไทย

รัฐรวม

- มีรัฐเป็นสมาชิกตั้งแต่ 2 รัฐขึ้นไป มีรัฐบาล 2 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละรัฐ
- มีการมอบอำนาจบางส่วนให้รัฐบาลกลาง
- เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย มาเลเซีย

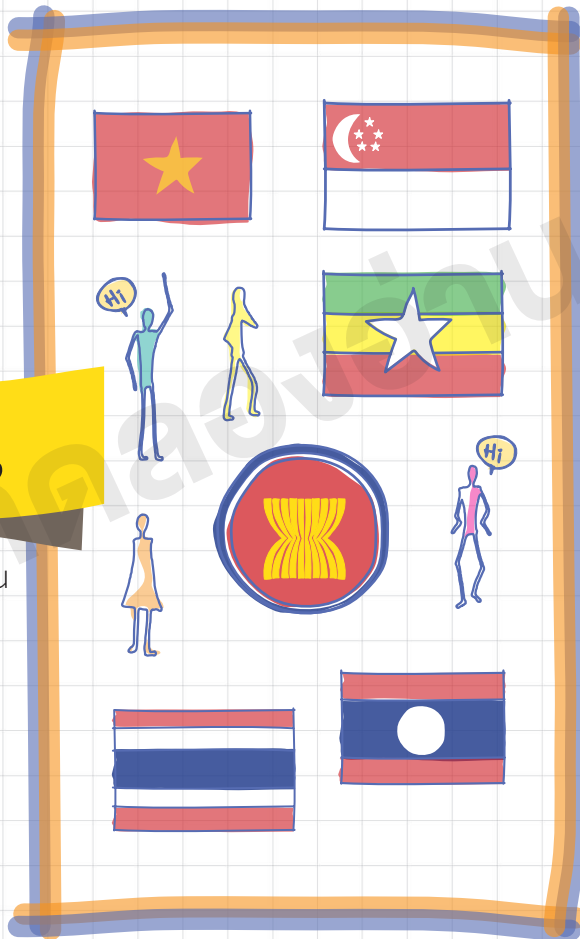
	ดินแดน	ประชาชน	รัฐบาล	อธิปไตย	หมายเหตุ
ไทย	/	/	/	/	-
สหรัฐอเมริกา	/	/	/	/	-
อังกฤษ	/	/	/	/	-
อิสราเอล	/	/	/	/	ปัจจุบันอยู่ในเขต การปกครองของ อิสราเอล
ปาเลสไตน์	/	/	/	X	
แคลิฟอร์เนีย	/	/	/	X	เป็นหนึ่งในมลรัฐ ของสหรัฐอเมริกา

การบริหารภายในรัฐ

	หลักการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) ใช้กับรัฐเดี่ยว	หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ใช้กับรัฐรวม
ข้อดี	- เป็นเอกภาพ ไม่ซับซ้อน ทำให้บริหารจัดการได้รวดเร็ว - เสริมความมั่นคงและเอกภาพของประเทศ - ประหยัดทรัพยากรและบุคลากร ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย	- ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง - ลดภาระของรัฐบาลกลาง
ข้อเสีย	- ต้องผ่านกระบวนการในส่วนกลาง ทำให้แก้ปัญหาล่าช้า - ไม่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง	- ไม่มีความเป็นเอกภาพและความมั่นคงของประเทศ - มีความไม่เสมอภาคระหว่างพื้นที่ - สิ้นเปลืองการใช้ทรัพยากร

อาเซียน

- ☐ ประเทศสมาชิกอาเซียน
- ☐ อาเซียน
- ☐ ประชาคมอาเซียน

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)

ที่ตั้งและอาณาเขต

- ▶ เป็นกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ▶ มีนิกัดทางภูมิศาสตร์ดังนี้
 - ระหว่างละติจูดที่ 10°S - 28°N
 - ระหว่างลองจิจูดที่ 92°E - 141°E

ประเทศในภูมิภาค

- ▶ ราชอาณาจักรไทย
- ▶ เนการาบรูไนดารุสซาลาม
- ▶ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- ▶ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
- ▶ สหพันธรัฐมาเลเซีย
- ▶ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ▶ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- ▶ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ▶ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- ▶ สาธารณรัฐสิงคโปร์
- ▶ สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต

ประเทศในประชาคมอาเซียน

มีทั้งหมด 10 ประเทศ

- ▶ ราชอาณาจักรไทย
- ▶ เนการาบรูไนดารุสซาลาม
- ▶ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- ▶ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
- ▶ สหพันธรัฐมาเลเซีย
- ▶ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ▶ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- ▶ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ▶ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- ▶ สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต ยังรอการอนุมัติจากประเทศที่เป็นสมาชิก เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นประเทศที่ 11 โดยปัจจุบันมีสถานะเป็น “ผู้สังเกตการณ์ของอาเซียน” (Observer Status)

*ข้อมูลในปี พ.ศ. 2568

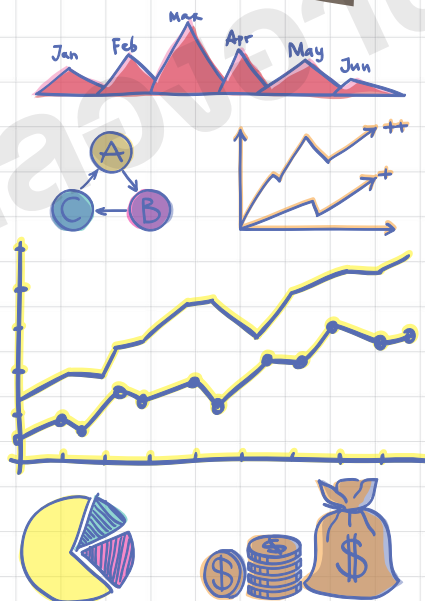
ประเทศไทยอาเซียน

	เมืองหลวง	ภาษาราชการ	สกุลเงิน	การเมืองการปกครอง	ศาสนา
เนการาบรูไนดารุสซาลาม	บันดาร์เสรีเบกาวัน	ภาษามลายู	ดอลลาร์บรูไน (BND)	- <u>ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์</u> - สมเด็จพระราชาธิบดีเป็นทั้งประมุขและนายกรัฐมนตรี	- อิสลาม - นูถ - คริสต์ - นราหมณ-ฮินดู - ความเชื่อนันเมือง
ราชอาณาจักรกัมพูชา	พนมเปญ	ภาษาเขมร	เรียล (KHR)	- <u>ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา</u> - พระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ - มินายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหาร	- นูถ (นิกายเถรวาท) - อิสลาม - คริสต์
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	จาการ์ตา	ภาษาอินโดนีเซีย	รูเปย์ห์ (IDR)	- <u>ระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ</u> - (บางพื้นที่เป็นเขตปกครองตนเอง) - ประชาชนาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าของรัฐบาล	- อิสลาม - คริสต์ - นราหมณ-ฮินดู - นูถ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	เวียงจันทน์	ภาษาลาว	กีบ (LAK)	- <u>ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์</u> - พรรคประชาชนปฏิวัติลาว เป็นองค์การชั้นนำประเทศ - ประธานประเทศเป็นประมุข - นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร	- นูถ - คริสต์ - อิสลาม

	เมืองหลวง	ภาษาราชการ	สกุลเงิน	การเมืองการปกครอง	ศาสนา
สหพันธรัฐมาเลเซีย	กัวลาลัมเปอร์	ภาษามาเลย์	ริงกิต (MYR)	- <u>ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา</u> - มีสมเด็จพระราชาธิบดีเป็นประมุขของประเทศดำรงตำแหน่ง 5 ปี > เลือกประมุขโดยรัฐที่มีสูลต่านทั้ง 9 รัฐ - นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำรัฐบาล	- อิสลาม - นุถุช - คริสต์ - นราห์มณห์-ฮินดู - ความเชื่อนั่นเมือง
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	เนปีดอร์	ภาษาพม่า	จ๊าท (MMK)	- <u>ระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ</u> - มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้ารัฐบาล	- นุถุช - คริสต์ - อิสลาม
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	มะนิลา	ภาษาตากาล็อกและภาษาอังกฤษ	เปโซฟิลิปปินส์ (PHP)	- <u>ระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ</u> - มีประธานาธิบดีเป็นประมุข มาจากการเลือกตั้งของประชาชน > อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปีไม่เกิน 1 วาระ	- คริสต์ - อิสลาม
สาธารณรัฐสิงคโปร์	สิงคโปร์	ภาษาอังกฤษจีนกลางมาเลย์และทมิฬ	ดอลลาร์สิงคโปร์ (SGD)	- <u>ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา</u> - มีประธานาธิบดีเป็นประมุข > มาจากการเลือกตั้งของประชาชน	- นุถุช - อิสลาม - คริสต์ - นราห์มณห์-ฮินดู - ไม่นับถือศาสนา

เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

- ☐ สถาบันทางการเงิน
- ☐ การผลิตสินค้าและบริการ
- ☐ ระบบเศรษฐกิจ
- ☐ ตลาดในระบบเศรษฐกิจ
- ☐ เศรษฐกิจของประเทศไทย
- ☐ เศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ การค้าระหว่างประเทศ

วิชาเศรษฐศาสตร์ คือ วิชาที่ศึกษาเรื่องการจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีอย่างไม่จำกัด

การศึกษาเศรษฐศาสตร์

- ▶ **จุลภาค** > ศึกษาเรื่องของเศรษฐกิจและกิจการขนาดเล็ก : ร้านค้า บริษัท
- ▶ **มหภาค** > ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ : รายได้ประเทศ งบประมาณแผ่นดิน
นโยบายการคลัง

จุล = เล็กๆ > คน ครวี่เรือน ธุรกิจหน่วยเดียว
 มห = ใหญ่ๆ > ระดับประเทศ

ทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์

1. ทรัพยากรมีจำกัด

- ▶ ความต้องการมีไม่จำกัด

			ผลตอบแทน
ปัจจัยการผลิต	ที่ดิน	ที่ดิน ที่ตั้ง ท่าเรือ ร้านค้า	ค่าเช่า
	แรงงาน	แรงงาน สมอ > ผลิตเป็นสินค้าหรือบริการ	ค่าจ้าง
	ทุน	เงินทุน เครื่องจักร เครื่องมือต่างๆ	ดอกเบี้ย
	ผู้ประกอบการ	<u>ผู้ที่คิดริเริ่มตั้งธุรกิจ</u> นำวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิต มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการ (เอาที่ดิน แรงงาน ทุน มาทำให้เกิดสินค้าและบริการ)	กำไร/ขาดทุน

2. ความขาดแคลน

- ▶ **เช่น** ที่ดินมีไม่เพียงพอต่อการประกอบ
กิจการ ขาดแคลนเครื่องจักร

3. การเลือก

- ▶ การเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้
เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ค่าเสียโอกาส

- ▶ มูลค่าสูงสุดของผลประโยชน์ที่จะได้แต่ต้องสละออกไป

ตัวอย่างค่าเสียโอกาส : ต้องเลือกระหว่างไปเที่ยวกับเพื่อนหรืออ่านหนังสือ

- ค่าเสียโอกาสของการไปเที่ยวกับเพื่อน คือ ประโยชน์จากการอ่านหนังสือ
- ค่าเสียโอกาสของการอ่านหนังสือ คือ การได้อยู่กับเพื่อน

การบริโภค

คือ การใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของเรา

หลักการบริโภค

- ▶ ความจำเป็น : สิ่งจำเป็นที่ต้องบริโภคในการครองชีพ เช่น ปัจจัย 4
- ▶ ความมีประโยชน์และปลอดภัยต่อร่างกาย
- ▶ ความประหยัด : บริโภคไม่มากหรือน้อยเกินไป คำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะของตัวเอง

การกำหนดการผลิตและปริมาณสินค้า

อุปสงค์ (Demand)

คือ ความต้องการซื้อ หรือความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้า และมีความสามารถที่จะซื้อสินค้านั้นได้

กฎ

- ราคาต่ำ ซื้อเยอะ/ราคาสูง ซื้อน้อย

ปัจจัย

- ราคาสินค้า
- รายได้ผู้บริโภค
- รสนิยมผู้บริโภค
- จำนวนประชากร
- ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง ใช้นแทนกันได้ หรือราคาใกล้เคียงกัน

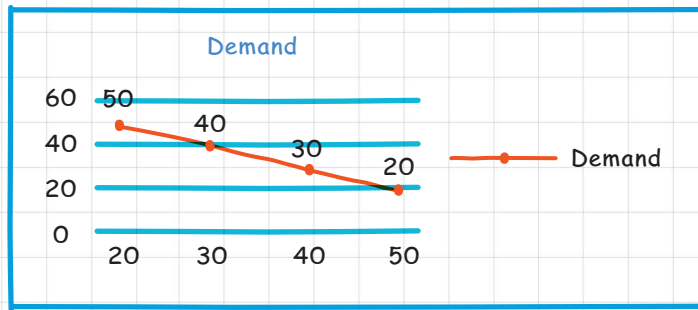
ราคาสินค้า/ค่าบริการสูง ความต้องการต่ำ

สวนทางเสมอ

ราคาสินค้า/ค่าบริการต่ำ ความต้องการสูง
ทำให้ผู้ผลิตอยากขึ้นราคาสินค้าและบริการ

อุปทาน (Supply)

คือ **ความต้องการขาย** เป็นความต้องการหรือความสามารถในการผลิตสินค้าออกมาขายให้แก่ผู้บริโภค

กฎ

- ราคาสูง อยากขายเยอะ/ราคาต่ำ อยากขายน้อย

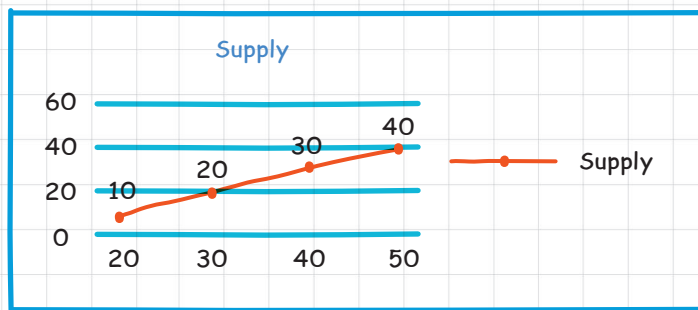
ปัจจัย

- ราคาสินค้า
- ต้นทุนการผลิต : ต้นทุนน้อย อยากขายให้ได้เยอะๆ
- จำนวนผู้ผลิต : ถ้าสินค้าแบบเดียวกันเยอะ จะโดนแย่งลูกค้าได้ง่าย

ราคาสินค้า/ค่าบริการต่ำ
อุปทานของผู้ผลิตต่ำ

ไปทางเดียวกันเสมอ

ราคาสินค้า/ค่าบริการสูง
อุปทานของผู้ผลิตสูง

สรุปสังคม ม.ต้น อัดแน่นด้วยเนื้อหาทั้ง 6 บท ประกอบด้วย

- ภูมิศาสตร์
- ประวัติศาสตร์
- ศาสนาและวัฒนธรรม
- หน้าที่พลเมือง
- อาเซียน
- เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

เพิ่มเติมและอัปเดตเนื้อหาใหม่!

ย่อเนื้อหาแน่นๆ เป็นตารางและแผนภาพ สีสันสดใส
อ่านง่าย ไม่ล้าสมัย ช่วยให้จดจำอย่างเป็นระบบ

ใช้อ่านทบทวนบทเรียน เตรียมความพร้อมก่อนสอบทุกสนาม

สำนักพิมพ์กัมมิตตะ

www.ganbattebook.com

ganbattebook

หมวดคู่มือเตรียมสอบ

ISBN 978-616-494-108-3

ราคา 229 บาท

9 786164 941083